Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 229. Braşov, Joi 17 (29) Octomvre **1896.**

Pierdut cu totul!

De astă-dată prorocul guvernului Banffy, magnaşul unguresc, cu faţă de fiiu de protopop românesc, Iosif Gáll, n'a aflat de bine a mai recurge la ospitalitatea fóiei nóstre, pentru a slobodi érăşĭ un apel-rachetă cu scop de a delecta şi de-a înveseli „patrioticul" public al candidaţilor la deputaţiă jidano-maghiarĭ. A găsit de cuviinţă d-l Gall a se adresa de astă-dată la „Telegraful Român" din Sibiiu, negreşit în presupunerea sigură, că din partea acésta va fi ferit de comentărĭ neplăcute.

A nemerit'o „Măria Sa" dela Lucareţĭ de astă-dată cu atât mai mult, cu cât „Telegraful Român" în totdéuna a fost un antagonist al pasivităţiĭ, pe care ar voi s'o îngrópe Dr. Iosif Gall cu ajutorul hahamilor jidovescĭ, soţiĭ sĕi din tabĕra lui Banffy.

Scăpat astfel de-o mare îngrijire, d-l Gall a prins curagiŭ şi a făcut un asalt desperat asupra mult urgisitei pasivităţĭ a Românilor, care acum deja a ajuns sĕ fiă îmbrăţişată, mai mult séu mai puţin, şi de Sêrbĭ şi Slovacĭ, ba a ajuns la cinste chiar şi într'una din tabĕrele maghiare, precum se póte vedé mai jos din decisiunea clubului „partidei poporale" din comitatul Neutra.

Nu mai trebue sĕ spunem cât de ridiculă este năvala, ce o dă acest cavaler de carton al regimului Banffy. Ajunge, că el şi-a făcut ceea-ce numesce Ungurul „kutyaköteletség", dând astfel ocasiune organelor guvernului, şi mai ales celui nemţesc scris pentru streinătate, sĕ strige în gura mare, că membrul camerei magnaţilor Gáll Jozsef a adresat în ora a 12-a un apel cătră Românĭ, în care îi invită s'o rupă de tot cu pasivitatea şi la alegerĭ sĕ se alăture la partida guvernului, precum şi că acest apel „a făcut adâncă impresiune în cercul Românilor moderaţĭ".

Cu ce fleacurĭ voesc sĕ amăgéscă lumea îmbuibaţii apĕrătorĭ ai despotismului unguresc! Orĭ cât de ridiculĭ ar fi însĕ aceştĭ copii rĕsfăţaţĭ şi degeneraţĭ, carĭ sug la ţîţa fondului reptilelor, marele proprietar dela Lucareţĭ totuşĭ îi întrece cu ridiculositatea posiţiei ce o ia ca combatant al guvernului.

Ceea ce vré d-l Gall este părăsirea totală a luptei naţionale din partea Românilor şi intrarea lor cu mic cu mare în partida lui Banffy pe temeiul programului dela 1884 al „Viitorului", care stabilesce capitularea.

Şi ca sĕ se facă în vecĭ de batjocură înaintea tuturor Românilor cu mintea sănĕtósă şi cu inima la loc, magnatul dela Lucareţĭ mai stărue pe lângă noi Românii, ca sĕ ne luăm ca pildă pe Jidovĭ şi pe Saşĭ.

Despre Saşĭ ni-a vorbit şi mai de mult. Aceştia, cel puţin, pretind, că oportunismul nu-i împedecă de-a ţinĕ cu tótă sfinţenia la naţionalitatea lor. Dér ca sĕ ne pună înainte ca esemplu de imitare chiar pe Jidovĭ, carĭ n'au nicĭ o naţionalitate şi carĭ îşĭ renégă cu sutele şi cu miile numele şi trecutul lor numai ca sĕ pótă specula mai uşor ţéra şi poporaţiunea ei, acésta n'am fi credut'o nicĭ chiar din partea unui mameluc de specia lui Gall.

Pănă acuma îl ţineam cel puţin ca pe un Român rĕtăcit, dér nu de rea credinţă faţă cu neamul sĕu. După debutarea sa din urmă însĕ trebue sĕ ne îndoim chiar şi în buna sa credinţă.

Cu un astfel de om, firesce, ar fi pĕcat sĕ mai pierdem timpul în discusiunĭ zadarnice. El se rupe de noi, luându-ne chiar şi speranţa de a-l vedé re'ntors la sînul naţiunei mame. De aicĭ încolo trebue sĕ-l privim ca răpit pentru tot-déuna de vîrtejul curentului jidano-maghiar.

Intrunire valahă oprită.

Sub titlul acesta *„Magyarország"* de Marţĭ şi alte foi maghiare din Pesta publică următorul raport tendenţios şi mincinos:

„Bărbaţii conducĕtorĭ ai Valahilor au conchemat pe Joia trecută pe toţĭ preoţii şi politicii lor din comitatul Braşovului la o întrunire, ce avea se se ţină la Otelui central. Consfătuirea a fost într'aceea zădărnicită, pentru-că d-nii convocătorĭ n'au fost dispuşĭ sĕ arate căpităniei oraşului programa întrunirei. In urma acésta, căpitanul superior al poliţiei la ordin mai înalt a oprit simplamente ţinerea întrunirei. Valahii ar fi ţinut şi fără permisiune întrunirea, căcĭ în ḑiua numită, după améḑĭ la 2 şi ½ óre au sosit sub conducerea redactorului *„Gazetei Transilvaniei"*, estraordinar de mulţĭ Valahĭ străinĭ (vré sĕ ḑică póte din comitat? Red. „G. T.") înaintea Otelului central, dér acolo se afla căpitanul superior orăşenesc cu şése sergenţĭ de poliţiă, şi pe óspeţii valahĭ, carĭ soseau, încă dela pórtă îi întorcea, în mânia tuturor protestărilor redactorului Mureşianu.

Altădată când se tractéză de vre-o cocardă unguréscă, ce s'a perdut printre Valahĭ, séu de vre-o altă afacere ce privesce estra-ordinara sensibilitate a şovinismului jidano-maghiar, foile din Pesta aduc imediat făr de nicĭ o întârḑiare raportule cele mai umflate. De astădată însĕ, fiind-că nu se tractéză nicĭ de vr'un atentat sĕvĕrşit asupra cocardei ungurescĭ a vr'unui ucenic de cismar, nicĭ de vr'un atentat asupra nasului orĭ degetului cel mic al statuei lui Arpad, ci fiind-că sĕ tractéză de un brutal atentat sĕvĕrşit în contra libertăţii constituţionale şi în contra dreptului de esistenţă al Valahilor, raportorul foilor ungurescĭ, orĭ omul biroului de corespondenţă din Braşov nu s'a grăbit de loc. Abia după patru ḑile el a trimis foilor ungurescĭ din Pesta raportul de mai sus mişelesce falsificat, cu scop de-a informa publicul, că în realitate Joia trecută nu contra Valahilor s'a comis un atentat, ci aceştia ar fi voit sĕ sĕvĕrşéscă un astfel de atentat în contra legilor şi a ordinei publice, pe care, din norocire, a putut'o salva presenţa căpitanului orăşenesc cu 6 sergenţĭ de poliţiă, care lă „ordin mai înalt" au oprit ţinerea întrunirei valahe.

Se feresce raportorul foilor ungurescĭ de a spune, că se tracta chiar de o întrunire de alegĕtorĭ valahĭ. Pentru aceea însĕ debutéză cu miserabila minciună, că convocatorii întrunirei *n'ar fi voit sĕ arate autorităţii* programul ei, adecă *ordinea de ḑi*, şi că din causa acésta s'ar fi oprit adunarea.

Cealaltă afirmare, că Valahii ar fi avut de gând sĕ ţină adunarea *şi fără permisiune*, care va se ḑică în contra autorităţii şi a legii, este piper pus, ca de obiceiŭ, pe salata, cu care tendenţiosul şi rĕutăciosul raportor vrea sĕ tracteze publicul unguresc cetitor de gazete.

Acésta o face de sigur, acel raportor oficios „tot la ordin mai înalt", cu tóte că, cum putem admite ca şi sigur, el cetise încă de Vinerĭ séra, orĭ de Sâmbătă în fóia nóstră textul actelor din cestiune, prin carĭ, de o parte căpitănia oraşului dă permisiune sĕ se ţină adunarea, cu tóte că legea nicĭ nu pretinde o astfel de permisiune prealabilă; ér de altă parte, cu trei ore mai târḑiu, fişpanul Braşovului dă ordin căpităniei oraşului *sĕ oprescă* adunarea.

Póte că şi fişpanul a lucrat „la ordin mai înalt"; póte că a procedat de capul lui — căcĭ tóte sunt posibile sub stăpânirea unguréscă.

Destul, că scopul s'a ajuns. Valahii de aicĭ au fost împiedecaţĭ de-a se întruni.

Se vorbea pe aicĭ, că ministrul Perczel a fost tare cătrănit şi fişpanul Maurer, ca credincios mameluc, a fost chiar înfuriat, când întorcĕndu-se ambii Duminecă a fost septĕmână de pe Têmpa dela ospĕţul dat pentru preamărirea lui Arpad, au vĕḑut mândrul convoiu al călĕreţilor Junĭ şi Curcanĭ din Scheiu, carĭ mergeau sĕ aducă pe nou sfinţitul lor preot dela gară.

Şi se veḑi minune. S'a putut întêmpla ca deja atuncĭ fişpanul din loc vrênd sĕ se arete la înălţimea chiămării sale faţă cu stăpânii sĕi dela guvern, sĕ fi hotărît de-a li-o face bócănă Valahilor din Braşov, pe carĭ şi aşa ia luat la ochiŭ ministrul de când cu priveliştea călĕreţilor naţionalĭ, pe carĭ vreau acum cu de-a sila sĕ-i timbreze ca „demonstranţĭ" deşi ei n'au făcut alta, decât, că, după arĕtarea făcută la poliţiă, s'au dus sĕ întimpine pe noul lor preot.

E posibil decĭ sĕ se fi întêmplat şi aşa, căcĭ, precum vedem, în alte comitate întrunirile electorale ale Românilor n'au fost împedecate, de unde s'ar putea conchide, că nu s'a dat dela Peşta fişpanilor un ordin general de a le opri.

O preţiósă voce unguréscă asupra oprirei conferenţei nóstre.

Fóia unguréscă „Altkotmány" vorbesce în articolul sĕu de fond dela 27 Octomvre despre modul, cum apreţiéză marea pressă europénă stările actuale din Ungaria, şi despre motivele, carĭ o silesc la aceste apreţierĭ.

Mai întâiŭ de tóte fóia unguréscă constată, că încercările, de-a ascunde miseriile din statul ungar înaintea pressei europene nu mai ajută nimic. Primele organe ale presei englese, francese şi germane sunt tóte de acord întru a constata, că actualul sistem de guvernare dela noi ameninţă *pentru viitor* unitatea monarchiei austro-ungare, ér *pentru present* autoritatea ei de mare putere. Acésta din causă, că partida dela putere s'a aliat cu Kossuthiştii, după cum s'a putut observa acésta fórte bine mai ales acum cu ocasiunea alegerilor. Kossuthiştii însĕ tind la ruperea Ungariei de cătră Austria, şi din causa asta alianţa cu ei a partidei dela putere a sguduit în opiniunea publică dinafară încrederea în statornicia monarchiei dualiste şi prin asta a sguduit şi autoritatea monarchiei în concertul europén.

Articolul şi-l încheia fóia unguréscă scriind următórele:

„In adevĕr, stările actuale sunt fórte îngrijitóre pentru susţinerea şi mai departe a dualismului austro-ungar.

Procedura volnică, absolutistică, a guvernului unguresc o dovedesce din nou *oprirea conferenţei proiectate a Românilor.* Românii din Ardeal au voit adecă sĕ-şĭ preciseze atitudinea faţă cu alegerile şi pentru acest scop au convocat o conferenţă la Sibiiu. Guvernul a oprit acéstă conferenţă.

„**Ce fel de alegerĭ pot sĕ fiă acelea, unde alegĕtorii naţionalităţilor n'au voiă nicĭ măcar de-a se sfătui asupra tacticei electorale, ce au s'o ia? Guvernul unguresc pe de-o parte aruncă ţĕrînă în ochii pressei europene, în timp ce de altă parte revoltă în contra sa naţionalităţile, le provócă, pentru ca prin violenţă sĕ le pótă apăsa.**

„In regatul român s'a sperat, că în urma visitei *împĕratului austriac*, guvernul unguresc încă va observa o atitudine mai blândă faţă cu Românii ardelenĭ. **S'au înşelat.**

„Gânditu-s'a óre guvernul unguresc, în al cui folos sunt brutalităţile sale? — Ele nu sunt, decât în folosul inimicilor monarchiei, de-o parte în folosul iredentiştilor românĭ, de alta în folosul Kossuth-iştilor, carĭ vor sĕ rupă Ungaria de cătră Austria.

„Astfel judecă străinătatea despre noi Până când coróna va mai tolera încă acestea?"

Mişcărĭ electorale.

Amĕnunte după foile ungurescĭ.

Passivitatea „partidei poporale" în Neutra. Comitetul central din Neutra al „partidei poporale" a dat un apel cătră alegĕtorii partidei din acel comitat, în care le face cunoscut, că „deóre-ce în comitatul Neutra *sunt puşĭ în afară de lege, de drept şi de constituţiune toţĭ aceia, carĭ nu-şĭ plécă genunchii înaintea singur mântuitorului şi de pâne dătătorului liberalism (??)...* după

matură cugetare comitetul central a ajuns la **convingerea, că va servi intereselor partidei, décă în astfel de împrejurări va păşi pe terenul passivităţii**". Toţi alegătorii partidei din acel comitat sunt conjuraţi deci să nu ia parte la alegeri şi să nu-şi dea votul lor nici unui candidat.

*

Un „Mesia al înfrăţirei". In cercul Ocnei a păşit ca candidat *Alexiu Solymosi*, membrul teatrului poporal din Budapesta. In vorbirea sa nu amintesce de politica de di. Spune însă, că el voesce să fiă *„representantul înfrăţirei româno-maghiare în parlament"*. El, fiu de nobil maghiar, care a supt laptele doicei române Todora Ciungan, şi a crescut printre Români, îi cunósce pe aceştia, şi scie, că *poporul român e nobil de inimă şi de suflet*, pe care trebue împăcat cu Maghiarul. Numai să se afle cine-va, care să împreune mânile duşmănite; să fiă cine-va, care să cunóscă sufletul, inima, bunătatea şi cinstea celor certaţi. Şi acesta va fi rolul, pe care Solymosi îl va lua asupră-şi în parlamentul ungar. Décă îi va ajuta Dumnedeu, atunci el va crea un *„cerc de înfrăţire româno-maghiară"*. Va avé la început doi membri, apoi patru, dece, o sută, o miiă, şi, în fine, crede, că toţi vor fi împreună. Acest „cerc de înfrăţire româno-maghiară" îşi va începe activitatea cu aceea, că va înfiinţa o cancelariă în Budapesta şi alta în Ardeal. Cancelăriile acestea vor ţiné în evidenţă puterea de muncă a Românilor ardeleni, şi vor mijloci, ca acésta să ia parte la întreprinderi mai mari din Ungaria.

*

In cercul Năsĕudului — după cum dice diarul *„Magyarország"* — sunt şanse să se facă alegere unanimă. Candidatul Valahilor memorandişti, care a păşit cu programul „partidului poporal", şi pe care nu l'a sprijinit nici vicarul din Năsĕud şi nici preoţimea, deja s'a retras; ér retragerea guvernamentalului *Csokán Ianos* se aştéptă cât mai curênd, cu atât mai tare, deórece pe profesorul gimnasial de origine valahă nu-l voiesce nimeni, aşa, că *Samuil Horovitz* jun. are partidul cel mai mare, şi acesta, conchidênd din cele premise, va şi fi ales. Şi în astfel de locuri nu se află candidat oposiţional.

*

Mobilisarea armatei pentru alegeri. Din Brün, Lemberg şi Troppau a fost adus în Ungaria un regiment întreg pentru alegeri. O telegramă din Teresianopol spune, că acolo au fost chiămaţi la arme şi ostaşii, cari la 1 Octomvre c. au fost liberaţi din serviciul militar. Acésta implică în sine o vătĕmare a legei; décă Banffy a sĕvîrşit acest lucru din propriul arbitriu, atunci — dice „Alkotmany" — el nu mai póte să ocupe portofoliul ministerial. De cumva însă a lucrat din ordinul Majestăţiii Sale, acésta ar dovedi, că el din nou a informat fals coróna.

Contele Zichy érăşi despre naţionalităţi.

Contele Ferdinand *Zichy* érăşi a ţinut o vorbire-program în Tyrnau, în care privitor la naţionalităţi a dis următórele:

Şi politica nóstră faţă cu naţionalităţile o basăm pe principii creştinesci, şi iubirea deaprópelui voim s'o estindem şi asupra naţionalităţilor. Nu ţinem cu aceia, cari voiesc să *maghiariseze cu forţa* instrucţiunea religiunei şi amvonul bisericesc; cari voiesc să comunice cu cetăţenii numai într'o limbă lor cunoscută.

In anii din urmă am umblat mult printre popor, şi am făcut esperienţa tristă, că *Slovacul* vede în statul ungar şi în funcţionari *duşmani*, şi e da părere, că interesele statului difer cu totul de interesele sale. Sĕrmanul slovac crede, că faţă cu el e permis să se întreprindă ori ce, până când faţă cu elementul maghiar nu cutéză a păşi astfel. Nu vréu să mă provoc la Neutra şi Stomfa, căci ceea-ce s'a întâmplat acolo e montruos, şi D-deu să ne feréscă de astfel de alegeri.

La alegerile municipale ce se întêmplă la conscrierea voturilor? Lucruri îngrozitóre, unde nu mai are loc dreptul, ci arbitriul şi violenia. Naţionalităţile sunt *despoiate* de drepturile cetăţenesci, dér sunt îngrămădite cu îndatoririle cetăţenesci.

Slovacul învéţă limba tuturor acelor ţĕri, pe unde se învêrte; învéţă a vorbi cu Germanii şi cu Americanii; învéţă a vorbi şi cu Maghiarul, numai să nu'l *forţeze.*

Maghiarul s'a făcut duşmanul naţionalităţilor şi nu le permite să fiă representate în parlament, unde s'ar puté sana atâtea neînţelegeri, şi ar puté ajunge la o convingere mai bună.

Eu stimez limba slavă, şi ea îşi are istoria ei, şi ea are producte literare interesante. Iubirea de patriă esistă şi la naţionalităţi, căci décă n'ar fi buni patrioţi, atunci n'ar trăi într'o ordine şi linişte atât de esemplară.

Două voci maghiare despre atitudinea naţionalităţilor la alegeri.

Diarul guvernamental *„Pester Lloyd"* şi oposiţionalul *„Egyetértés"* se ocupă, în articole speciale, cu atitudinea naţionalităţilor nemaghiare din Ungaria faţă cu alegerile. Se înţelege că numitele organe vorbesc din punctul lor de vedere, cu cunoscutul şovinism şi cu cunoscuta patimă, ce le caracteriséză; cu tóte acestea nu va fi neînteresant a studia mersul ideilor sulevate în amintiţii articoli, mai ales după ce amêndouĕ diarele sunt organele cele mai de frunte ale respectivelor partide, în cari se oglindéză vederile membrilor din partidul guvernamental şi din cel kossuthist.

„P. Ll." scrie la loc de frunte între altele următórele:

Intre aparinţele, cari vor însoţi viitórele *alegeri* pentru cameră fără îndoiélă se pot numĕra şi acelea, cari se refer la *mişcarea între naţionalităţi.* Cât de mult s'a vorbit şi scris în anii din urmă în Ungaria despre „resolvarea cestiunei naţionalităţilor"! Dicênd acestea, nu voim nici decât să ne gândim la *şoviniştii din amêndouĕ taberele*, dintre cari unii ţin, că *tóte naţionalităţile vor puté fi nimicite séu maghiarisate*, până când cei diamentral opuşi afirmă, că discompunerea statului ungar ar fi premisa esistenţei asigurate a singuraticelor naţionalităţi. Deóre-ce este evident, că popóre, cari au învĕţat a ceti, a scrie, şi — a face poesii, *nu mai pot fi desnaţionalisate*; şi chiar aşa de sigur e şi faptul, că statul milenar din valea Dunărei şi a Tisei numai atunci póte esista şi în al 20-lea secol, décă rĕmâne şi mai departe în modul, în care l'a construit şi întocmit înainte cu 30 de ani cel mai puternic popor politic din acéstă comunitate.

Abstrăgênd deci dela şovinştii de ambele părţi, sunt o mulţime de metode, cari se recomandă pentru resolvarea cestiunei naţionalităţilor. Astfel unii susţin, că amintita cestiune s'ar puté mai sigur resolva prin întărirea şi lăţirea conscienţei naţionale maghiare; alţii, prin anumite reforme în administraţiă şi justiţiă; alţii în fine afirmă, că totul e o cestiune de esistenţă cetăţenéscă şi economică a inteligenţei, şi ar trebui permisă desvoltarea posibilă culturală naţională şi confesională.

Nu voim să întrăm prea adênc în acéstă discuţiă, căci resolvarea cestiunei naţionalităţilor se va face probabil după 1901, când totul va fi pregătit pentru ea; voim astădi să vorbim numai despre aceea, că agitaţiunile electorale de până acum au dovedit deja îmbucurătóre apariţii, cari cestia naţionalităţilor nu o presintă nici decât în o lumină atât de ameninţătóre, în care *pessimiştii* o presintă. Cestiunea s'a pus la ordinea dilei ca o necesitate ardĕtóre în forma unei devise în mijlocul masselor; cestiunea naţionalităţilor s'a relevat de astă-dată numai în astfel de cercuri, cari nu se pot împĕca cu idea, séu mai bine dis cu faptul viu al statului maghiar, şi cari nici nu se pot impretini cu acéstă ideiă.

Se scie din diferite resoluţiuni şi articoli de jurnal, cari au apărut de curênd în foile oposiţionale ale Sêrbilor, Românişi ale Slovacilor, că inteligenţa naţionalităţilor érăşi a proclamat *passivitatea* ca principiu conducĕtor în agitaţiunile electorale. Pe lângă repetarea cunoscutelor gravamine, alegĕtorii au fost admoniaţi, că în faţa „pretinsei" volnicii a guvernului şi a organelor sale, în faţa „pretinsei" rêvne de stăpânire a Maghiarilor, ar fi absolut zadarnic, ca naţionalităţile sé între în lupta electorală. Conform conceptiunii politicianilor passivişti ar fi cu neputinţă, ca naţionalităţile să ajungă în parlamentul viitor representate în conformitate cu cualitatea şi cuantitatea lor. Credem, că guvernul precum şi rassa stăpânitóre trebue lăsată a-şi face în linişte trebile, până când sistemul esistent se va nimici de sine.

Şi ce dic la acésta alegĕtorii lor? Din relatările de până acum despre mişcările electorale resultă, că o *mult preponderantă parte a naţionalităţilor perhoreschiéză passivitatea* şi că se vor presenta la urnă. Urmédă de aci, că ultraiştii şi-au pierdut mult lăudata lor influinţă la conaţionalii lor, dér în deosebi la aşa numitul „popor", la care ei cu predilecţie se provocau cu ori-ce prilegiu. Astădi Hurban, Polit şi Lucaciu de geaba ar păşi unde-va ca deputăţi, căci cu greu ar obţiné ver-un mandat. Astfel fără voie vine omul la ideia, că inteliginţa oposiţională a naţionalităţilor s'a decis pentru passivitate numai din motivul, că se teme în cas de acţiune de surprindĕtóre naufragii.

Pasivitatea deci astădi nu se estinde asupra naţionalităţilor întregi, asupra masselor celei mari de alegĕtori, ci numai asupra aşa numitelor cercuri inteligente, cari din dovedita lipsă de mandate vor să-şi facă o virtute patriotică-naţională. In acest vĕdit contrast — dintre ultraiştii şi massa alegĕtorilor — zace după părerea nóstră *cel mai îmbucarător resultat al actualei mişcări electorale*, care fără îndoială conţine şi elemente şi condiţiuni pentru resolvarea cestiunei naţionale.

Deşertăciunea politicei de passivitate se manifestă prin faptul, că amintitele naţionalităţi vor fi representate în parlamentul viitor in diferite partide. Majoritatea preponderantă a deputaţilor Români şi Sêrbi îşi vor afla probabil locuri *în partidul liberal (!!).*

Sub titlul *„Motivele şi scopul pasivităţii naţionalităţilor"* oposiţionalul *„Egyetértés"* scrie pe scurt următórele:

Amêndouĕ partidele naţionaliste *sêrbesci*, partidul-*Zastava* şi-*Branik*, au declarat, că la alegeri vor rĕmâné cu totul pasivi. *Croaţii* de asemenea au decretat pasivitatea, esceptionând partidul poporal, şi décă guvernul ar fi permis ţinerea conferenţei dela 24 c. şi Românii ar fi enunciat pasivitatea.

Să nasce acum întrebarea: care e motivul acestei pasivităţi?

In ce privesce atitudinea *Sêrbilor*, motivul pasivităţii lor e de a-se căuta în raportul în care stau *partidele sêrbesci din patriă faţă cu diferitele partide din Serbia.* Abia s'au pornit mişcările electorale şi partidul poporal îndată a încercat să se apropriă mai ales de partidul-Branik. Radicalilor din Belgrad însă nu le-a plăcut acésta, şi mai ales chochetarea partidului-Branik şi a lui Polit cu Novakovici, ministrul-preşedinte sêrbesc, şi de aceea radicalul Iovan *Gyaja* le-a dat sfat Sêrbilor să se abţină dela alegeri.

Ce se ţine de *Români*, deja cu ocasiunea adunărei *„Asociaţiunei transilvane"* dela Lugoşiu stetea lucrul aşa, că dincóce de dealul Craiului, unde partidul lui *Mocionyi* e dominant, *vor intra în acţiune pentru partidul poporal.* De aceea a accentuat Mocsonyi, că politica românéscă trebue să fiă *naţională* şi *creştină.* Pofta acésta de-a intra în acţiune nu s'a manifestat însă numai în partidul lui Mocsonyi, ci şi la *elementele mai tinere române*, dintre cari au voit să păşéscă mulţi cu program guvernamental.

Deci lucrul începea a-se alcătui aşa, că pasivitatea era în cădere, steaua lui Raţiu în apunere, şi a lui Mocionyi în ridicare. Starea acésta însă nu li-a plăcut *irredentiştilor din Bucuresci*, cari au decretat împăcarea lui Lucaciu cu Raţiu-Coroianu şi au recomandat convocarea unei conferenţe, în care să se alégă un comitet, din care să fiă eschişi Mocionyi şi partisanii săi, şi în care să se enuncia pasivitatea, prin care să se abţină dela votare alegĕtorii de limbă română.

Un diar engles despre România.

Diarul *„The Standard"* organul Lordului *Salisbury*, vorbind de relaţiunile politice dintre România şi Austro-Ungaria face următórele reflecsiuni fórte importante:

România are să fiă o aliată valorósă pentru Austro-Ungaria, pentru-că ea constitue cea mai puternică barieră în contra planului Rusiei de a stăpâni Europa şi Asia, după ce Rusia va fi ocupat Constantinopolul şi o mare parte a Imperiului Turcesc. Dér pentru ca România să rĕmână în alianţă cu Austria, acésta trebue să-şi urmeze politica sa tradiţională în Balcani şi să se *ferescă a fi adimenită de Rusia* prin promisiuni, cari i-ar pune în vedere o împărţire a prădii.

Austria stă în faţa alternativei: *séu face cu ajutorul României oposiţiune Rusiei, séu tratéză cu Rusia pe socotéla României*, şi contele *Goluchowski* va trebui în curênd să se hotărască pentru una séu alta din aceste două direcţii politice.

Posiţiunea Europii în aceste vremuri, când nici un bărbat de stat de importanţă nu îndrăsnesce să sprijinéscă imperiul turcesc, se asémănă cu situaţia care preceda împărţirea Poloniei în secolul trecut. Istoricii relatéză, că Impĕrătésa Maria Teresia plângea, când avea să iscălescă prima împărţire a Poloniei, dér cu tóte acestea tot a iscălit. Astădi scim, că Austria avusese un tratat secret cu Rusia despre împărţirea Poloniei! Tot aşa prima divisiune a Turciei la 1878 a fost făcută în urma unui tratat secret între Austria şi Rusia. In acest tratat fusese stipulat, ca Austria să ocupe Bosnia şi Herţegovina, ér Rusia obţinuse, sub anumite condiţiuni, să detaşeze România, Muntenegru şi Bulgaria de Turcia.

Prin urmare, décă e vorba acum, ca să se facă o a doua împărţire a Turciei, preludiul ei inevitabil trebue să fiă un tratat între *Austria şi Rusia*, pentru-că fără un asemenea tratat Rusia nu se póte avênta într'o întreprindere atât de periculósă.

Insă entusiasmul, cu care Impĕratul a fost salutat în România va fi convins pe contele Goluchowski, că imperiul austro-ungar nu are nevoie a-şi aranja viitorul într'un tratat, câtă vreme esistă o *puternică armată românéscă*, care póte să ajute imperiul austro-ungar a apăra cea mai favorabilă posiţiune în aceste regiuni.

SCIRILE DILEI.

— 16 (28) Octomvre.

Mesagiul M. S. Regelui Carol pentru deschiderea sesiunei de tómnă a Sântului Sinod, publicat în „Monitorul oficial" din Bucuresci sună astfel: „Prea Sânţiţi Părinţi! Sântul Sinod al Sântei Biserici autocefale ortodoxe române, fiind convocat prin decretul Nostru cu Nr. 3916 în sesiune ordinară de tómnă pentru diua de 12 Octomvre v. c. conform art. 13 din legea pentru alegerea Metropoliţilor şi Episcopilor eparchioţi, cum şi a constituirei Sântului Sinod al Sântei Biserici autocefale ortodoxe române; Eu declar deschisă sesiunea acestui Sânt Sinod. Dat în castelul Peleş, la 12 Octomvre 1896. *Carol.*"

—o—

La căsĕtoria prinţului de Neapol. Ambasadorii Austro-Ungariei şi Germaniei predeteră în 25 c. regelui Umberto şi princi-

pelui moştenitor italian felicitările Suveranilor lor. Séra corpul diplomatic fu primit de Regele şi Regina. Ḑiarul rusesc „Nowoje Wremja“ salută cu bucuriă întrarea princesei slave în familia regală italiană şi ḑice, că moştenitorul de tron italian e un bun şi adevĕrat prietin al Rusiei.

—o—

Regina Victoria a Angliei sufere de mai mult timp de o bólă la ochi, care se ḑice, că acum a devenit incurabilă. Foile englese încércă sĕ desmintă faimele lăţite, despre acéstă bólă, dér după cum se asigură din locurĭ competente, sĕrmana regină e amenințată cu orbire totală.

—o—

Concertul Vasiliu amânat. Suntem rugaţĭ a anunţa, că concertul d-lui *Vasiliu* şi soţĭ, ce era sĕ se dea mâne, Joi, în sala „Otelului central Nr. I“, *s'a amânat pe Vinerĭ*, din causă, că Joi sala va fi ocupată de-o adunare electorală săsescă. Atragem deci din nou atenţiunea publicului asupra concertului d-lui Vasiliu şi soţĭ, ce se va da *Vinerĭ séra* tot în sala otelului central Nr. I.

—o—

Paul Armand Challemel-Lacour, cunoscutul politician şi scriitor frances, a rĕposat alaltăerĭ în Paris. Prin anii 1840—60 Lacour a ocupat diferite posturĭ de profesor la şcólele înalte din Pau, Zürich etc. apoi colabora la cele mai de frunte ḑiare francese. La 1870 fù numit prefect, ér la 1876 ministru de esterne. In fine Challemel-Lacour ocupase postul inalt de preşedinte al senatului. Are o mulţime de scrierĭ politice, teatrale şi literare.

Apel către publicul român.

Étă apelul societăţii *„Petru Maior“* din Budapesta, despre care am amintit erĭ şi pe care-l recomandăm atenţiunei binevoitóre a publicului român:

Budapesta, 21 Octomvre n. 1896.

Fiă-care Român, a cărui inimă se însufleţesce pentru limba şi cultura română, a fost atins de durere audind, că societatea „Petru Maior“ e suspendată sub pretext, că s'ar ocupa cu politica.

Lunĭ întregĭ a durat investigaţiunea şi atât fostul preşedinte, cât şi comitetul societăţii cu consciinţă curată au înlesnit acéstă investigaţiune fiind convinşĭ, că societatea „Petru Maior“ nu s'a abătut de loc dela chiămarea sa culturală, şi că în urma investigaţiunilor va avé érăşi sĕ reînvie şi sĕ-şĭ reia activitatea sa salutară spre fructificarea comorii nóstre cele mai sfinte: *„a limbei şi a culturei române“*.

Spre bucuria tuturor Românilor de bine suntem în prea plăcuta posiţiă de-a da de scire, că acéstă firmă a nóstră convingere a fost adevĕrată şi precum este deja cunoscut publicului român. Inaltul ministeriu de interne al Ungariei a încuviinţat continuarea activităţii nóstre, şi noi într'un numĕr mai mare, decât orĭ-când, grupându-ne sub stindardul cel sfânt al culturei române ne-am reconstituit societatea „Petru Maior“ din Budapesta, hotărîţĭ fiind a face tot posibilul, ca activitatea nóstră sĕ fiă demnă de nemuritorul istoric, al cărui nume este devisa şi mândria nóstră.

On. public român sciind bine însemnătatea şi misiunea societăţii nóstre, n'a hesitat nicĭ-când a ne da sucursul sĕu moral şi material, încât societatea „Petru Maior“ numĕră între membrii sĕi onorarĭ şi ajutătorĭ pe cei mai ilustri bărbaţĭ de pe teritoriul corónei sfântului Ştefan.

Şi acest sucurs moral şi material este acuma, ce noi tinerii universitarĭ din Budapesta cerem cu insistenţă dela fiă-care Român, şi cu atât mai vîrtos acum, că reînviind societatea e în interesul culturei române generale sĕ fiă pusă în splendórea sa veche, şi provĕdută cu tóte cele necesare spre ajungerea scopului sĕu sublim. Suntem mândri, că societatea română a stat tot-déuna pe lângă noi şi sperăm firm şi hotărît, că atât singuraticii, cât şi instituţele române ne vor sprigini în viitor.

Tot-odată provocăm pe acei tinerĭ, carĭ încă nu s'au înscris de membri, ca lăsând la o parte orĭ-ce preocupaţiune sĕ se alăture rêndurilor nóstre deja organisate şi însufleţite pentru tot, ce este românesc.

Rugăm cu insistenţă pe acei On. domnĭ, carĭ în anul trecut au primit dela societatea „Petru Maior“ cóle de colectă, şi eventual au şi făcut colecte pentru noi, ca *sĕ ne trimită banii incurşĭ alăturând listele de colectă*, în termin de 14 ḑile.

Incă-odată ne adresăm cătră societatea română, ca şi în viitor sĕ ne spriginéscă cu atâta bunăvoinţă, ca şi în trecut, şi promite, că nisuinţa nóstră principală va fi: *a corĕspunde atât misiunei nóstre salutare cât şi încrederei On. public român.*

Epistolele sunt a se adresa societăţii „Petru Maior“ (Molnár utcza 20 II em. 10).

Radu Cunariu, preşedinte. **Cornel Pincu**, secretar.

Corespondenţa „Gazetei Trans.“

Cercul Branului, Octomvre 1896.

Stimate D-le Redactor! In Nr. 225 al „Gazetei Trans.“ onoraţiorul „Dixi“ află de bine a trage la rĕspundere comitetul despărţĕmêntului dela Zĕrnescĭ al Asociaţiunei în genere, nerecunoscêndu-i aprópe nicĭ o activitate şi făcênd chiar propunerea, de-a se retrage, lăsând locul altor persóne mai competente.

Eu cred, că acei'a, pe carĭ îi privesce în primul loc cestiunea, vor rĕspunde la tóte acestea. Din parte-mĭ aflu însă, că concluSiunile ce le trage d-l „Dixi“ din corespondenţa mea sunt neîntemeiate.

Ce privesce activitatea despărţĕmêntului în general, e necorect ca d-l „Dixi“ sĕ pună negligenţa totalităţii în sarcina directorului şi a comitetului, care singur de sine în adevĕr nicĭ nu póte desvolta o deosebită activitate. Décă d-l „Dixi“ ar fi spicuit câtuşĭ de puţin în activitatea generală a despărţĕmêntului, ar fi aflat, că la adunările din Zĕrnescĭ, Vlădenĭ şi Tohanul vechiŭ despărţĕmêntul a dat probe frumóse de activitate, ér directorul sĕu atât cu cuvêntul, cât şi cu fapta a lucrat pentru reuşita acelor adunări. Că în Bran succesul nu a fost după aşteptare, asta nu se póte atribui nicĭ presedintelui, nicĭ comitetului, ci singur membrilor brănenĭ, carĭ, durere, n'au stăruit apróde de loc pentru reuşita adunărei.

Şi nicĭ că se póte ascunde cineva după spatele comitetului şi directorului sĕu, pentru faptul, că poporul nu arată interes faţă cu adunările despărţĕmintelor, când conducĕtorii, carĭ stau în nemijlocită apropiere cu poporenii, în astfel de ocasiunĭ îi lasă nepregătiţĭ şi nu le escită dorul de cultură. Décă d-l „Dixi“ şi-ar fi espectorat ideile în acest sens, mânecând din acest principiu, eu eram cel dintâiu, care subscriam cu amêndouĕ mânile corespondenţa sa, şi atunci lovia cuiul în cap. Altcum, indignarea dênsului este neîntemeiată, şi nicĭ-decât nu-l póte cuprinde mirarea, că directorul despărţĕmêntului s'a esprimat aşa precum s'a esprimat; de nu cumva acéstă jignire l'a cuprins fiind însu-şĭ Brănĕn.

Un esemplu, d-le Dixi! Directorul şi comitetul a trimis provocarĭ de-a se face colecte pentru scopurile bine pricepute ale Despărţĕmêntului în tóte comunele. La adunarea ţinută în Bran s'au presentat numai douĕ liste din Zĕrnescĭ şi Tohanul-vechiŭ cu sume destul de frumuşele. Ce s'a colectat însĕ în celelalte comune? Ce au făcut cele şépte comune brănene, carĭ trebuiau sĕ escelezé prin tributul lor? Unde este interesul inteligenţei atât de numeróse, ca şi care numai Branul posede? Şi aci numai directorul cu comitetul despărţĕmêntului pórtă vina? Hic salta, d-le Dixi, şi atuncĭ eştĭ prietinul meu, de cumva nu eştĭ prea sus, sĕ nu te pot ajunge. Étă, privind rĕul la propria rădĕcină, situaţia se schimbă. Apoi a ascrie negligenţa unei totalităţĭ în sarcina directorului şi a comitetului sĕu, e ceva prea riscat; a o face încă în public fără de-a avé informaţiunĭ esacte, e şi de tot necorect.

„Trebue sĕ fim sinceri şi fără frică sĕ desvĕlim relele societăţii nóstre, décă voim sĕ dăm înainte“. Eu încă sunt de aceeaşĭ părere şi mĕ aşteptam la asemenea desvĕlirĭ chiar cu riscul de a fi urgisit. Dér d-l „Dixi“ e mai lax în idei, dênsul vré alt-ceva, nu-i place directorul şi comitetul, deci: „Ómenii carĭ stau în fruntea despărţĕmêntului nostru, orĭ că nu sunt capabilĭ de conducere (onóre esceptiunilor), orĭ sunt prea ocupaţĭ în alte direcţiunĭ, orĭ nepăsătorĭ“, deci jos cu ei! Prea e trasă de pĕr acéstă concluSiune a d-lui „Dixi“. Décă recetei d-sale i-am face numai o mică operaţiă, situaţia s'ar schimba cu totul. De esemplu sĕ ḑicem: „Ómenii carĭ stau în fruntea (poporului) nostru, orĭ că nu sunt capabilĭ de conducere (onóre esceptiunilor), orĭ sunt prea ocupaţĭ în alte direcţiunĭ, orĭ nepăsătorĭ“, deci — jos cu ei! Ei bine, acum pe cine sĕ laşĭ şi pe cine sĕ pui, d-le „Dixi“? Căcĭ după o judecată dréptă puţinĭ sunt, carĭ lucră cu rêvnă şi iubire pentru progresul şi înaintarea poporului, ér din acei puţinĭ carĭ sunt, s'a recrutat comitetul.

Stimate D-le „Dixi“, sĕ lăsăm măgulirile egoistice la o parte, sĕ lucrăm din rĕsputerĭ la cultivarea poporului nostru, luminându-l acasă, în biserică şi în tot locul asupra intereselor sale. E timpul suprem de muncă, căcĭ ḑilnic ne poticnim în slăbiciunea neorientărei nóstre. Cel ce are cincĭ talanţĭ, împraştie lumina şi milostenia cu prisosinţă fără a se uita înapoi, décă lumea îl urmăresce cu laude orĭ nu. Cel ce ia, dée din prisosul sĕu atât, cât crede că este mântuit de judecata dréptă a consciinţei. Sĕ nu-şĭ măsóre prisosul cu banii vĕduvei, care dă cu inimă curată din lipsa sa. Inţeleptul ca şi bogatul una sĕ cugete, a fi folositorĭ binelui de obşte cu tótă rîvna apostolică de care e invrednicit, şi atuncĭ, d-le „Dixi“, n'ai ce alege între conducĕtorĭ şi conduşĭ. Atuncĭ conducerea n'ar fi o speculă de mândriă, cum vréi sĕ o presenţĭ fără destulă orientare, ci o datorinţă, care se impune de sine, cu modestia celui mai demn.

In sensul acésta n'am avé de a ne imputa nimic; ci toţĭ am fi mândri de succesele despărţĕmêntului II al Asociaţiunei trans., dând resultate uimitóre pe tóte terenele de viéţă. Sub impresiunile aceste nu m'am simţit de loc competent a trage la rĕspundere pentru presupuse întrelăsărĭ pe un comitet şi pe directorul sĕu, când bine este sciut, că directorul este unul dintre cei mai activĭ şi vrednicĭ membrii, necruţând nicĭ timpul, nicĭ spesele pentru înflorirea şi representarea despărţĕmêntului la tóte ocasiunile, ér comitetul nu a pregetat sub nicĭ o împrejurare a-şĭ da obolul sĕu spiritual şi material, numai ca despărţĕmêntul sĕ înflorescă. Ce privesce bibliotecile poporale, ne vom întêlni, d-le „Dixi“, cu o propunere faptică la altă adunare, şi atuncĭ; se va vedé, care *cât simte*, şi de fapt, *cât dă* până atuncĭ: la revedere!

T. d. C.

Arestările dela Ismail.

Privitor la arestarea d-lor *Saligny*, *Popovicĭ* şi *Cordea* de cătră autorităţile rusescĭ din Ismail — arestărĭ despre carĭ făcuserăm amintire Vinerea şi Sâmbăta trecută — *„Timpul“* publică următórea relaţiă, despre care ḑice, că e autentică şi esactă:

„D-nii Saligny, Popovicĭ şi Cordea veneau dela Vilcov pe Dunăre în sus în spre satul Pardina, de pe ţĕrmul român, unde aveau de gând sĕ poposéscă pentru a lua dejunul. Maşinăria şalupei *„Vulturul“* — proprietate a Regiei monopolurilor — fiind stricată, din care causă nu mai puté înainta, comandantul şalupei a fost nevoit sĕ oprescă vasul pe loc, şi anume între ţĕrmul rusesc şi un ostrov, aparţinĕtor Rusiei. Stând în loc — căcĭ de altfel s'a mai întêmplat sĕ trécă vase românescĭ printre ostrovul şi ţĕrmul rusesc, fiind tot-déuna salutat stégul român de cătră pichete, — şalupa a fost cuprinsă de soldaţĭ, carĭ au condus echipagiul la primul pichet.

„Acésta s'a întâmplat Sâmbătă diminéţa, pe la órele 11.

„Dela pichet, supuşii românĭ au fost conduşĭ la un alt cordon militar, şi abia Dumineca séra au fost transportaţĭ la Ismail. In timpul până au fost aduşĭ aicĭ, adecă timp de 26 de óre, petrecute într'o casarmă, d-nii Saligny, M. Popovicĭ şi Cordea au fost trataţĭ cu cea mai rusécă lipsă de mâncare.

„La Ismail, polcovnicul le-a făcut cunoscut, că sunt arestaţĭ pentru călcare de teritoriŭ şi pentru... furtul unei bărcĭ.

„Dér étă, care este istoria bărcii: Soldaţii ruşĭ, după ce au condus de pe şalupă tot echipagiul afară de maşinist şi douĕ sentinele, au legat barca lor de şalupă — şi de aicĭ furtul. Nu e vorbă, în cele din urmă însu-şĭ polcovnicul vĕduse, că al doilea motiv de arestare e aşa de ridicol, încât folosindu-l pentru a vexa pe supuşii românĭ risca sĕ piérdă ocasia de-a fi înaintat general.

„In genere, autorităţile rusescĭ convingêndu-se, că arestarea funcţionarilor românĭ le face de rîs, i-au pus Lunĭ séra, la 10 óre, în libertate după intervenirea d-lui C. Cogâlniceanu, consulul român la Ismail. Ast-fel, d-nii Saligny şi M. Popovicĭ, carĭ trebuiau sĕ sosescă în capitală Dumineca, au sosit abia Marţĭ diminéţă.

Telegrame part. ale „Gaz. Trans.“

Panciova, 28 Octomvre. **Românii şi Sêrbii din cercul Panciovei observă pasivitatea într'un mod laudabil.** La alegerea de adĭ ne-am convins, că *ómenii încep mereuţ a se deştepta ei de ei.*

Oradea-mare, 28 Octomvre. E sigur, că apostatul vicar Goldiş are sĕ fiă ales în cercul Ceicii *prin aclamaţiune*, deórece contra-candidatul sĕu, armeanul Bandi, *şi-a retras candidatura în momentul ultim*, sigur, fiind bine plătit.

ULTIME SCIRI.

Viena, 27 Octomvre. In adunarea de alegĕtorĭ, ce s'a ţinut erĭ, s'a făcut o desbinare definitivă între cei *11 consilierĭ comunalĭ* germanĭ-naţionalĭ. Dr. Lueger critică aspru purtarea secesioniştilor, a căror procedere póte sĕ devină pentru cestiunea antisemită fórte stricăciósă.

Viena, 27 Octomvre. „Deutsches Volksblatt“, care cu mare interes urmăresce escesele la alegerile din Ungaria, constată până acuma ca jertfe: *19 morţĭ şi 75 greu rĕniţĭ.*

Paris, 27 Octomvre. In *Pyärus* a sosit o flotă englesă constătĕtóre din *9 vapóre de resbel.*

Budapesta, 28 Octomvre. Astăḑĭ s'a făcut 350 de alegerĭ. *Cel puţin în 230 locurĭ vor învinge guvernamentalii.*

NECROLOG. Membrii corului profesoral dela gimnasiul super. fundaţional din Năsĕud pătrunşĭ de durere, anunţă trecerea din viéţă a iubitului lor coleg de odiniórä **Dr. Artemiu P. Alexi**, profesor în retragere, întêmplată la 15 Octomvre st. n. 1896 în al 49-lea an al vieţei, după 21 anĭ de activitate ca profesor şi după 2 anĭ de retragere.

Inmormêntarea s'a făcut în 17 Octomvre st. n. 1896 la 2 óre p. m. în cimiterul gr. cat. din Rebrişóra.

*

Subscrişii în numele lor şi al tuturor consîngenilor, cu inima înfrântă de durere anunţă, ca neuitatul soţ, părinte, frate, unchiu şi consîngean **Ioan Petricaş**, funcţionar de Tribunal în pens. advocat şi translator la Tribunalul reg. din Turda, după un morb scurt şi greu şi-a dat nobilul sĕu suflet în mânile Creatorului în 26. l. c. la 5 óre diminéţa în anul 61 al etăţei, şi 21 a fericiţei sale căsătorii.

Fiă-le ţĕrîna uşóră şi memoria neuitată!

DIVERSE.

Jubileul de 300 de ani al cartofilor. Tocmai acum sunt 300 de ani decând au

fost aduşĭ cartofii în Europa. Este lucru curios, că jubileul cartofilor numai în Irlanda se serbéză ér la finea lunei Novembre se va ţiné un mare congres în Dublin împreunat cu o exposiţiă de cartofi.

Literatură.

In tipografia „Gutenberg“ din Bucurescĭ (Strada Dómnei 20) a apărut: **Ficţiune, imagine şi comparaţiune**, studiu comparativ de literatură poetică, de *Vasile D. Păun*. In partea din urmă a opului se află o drăgălaşe poveste practică întitulată **Sihastrul**, scrisă de acelaşĭ autor. Un esemplar, tipărit pe hârtiă de lux şi fórte estetic, costă 2 lei.

*

Aforisme, cugetărĭ şi reflesiunĭ, *în imba română şi germână*, de *M. de T.* (Mihail cavaler de Trapşa). Acéstă lucrare fórte interesantă originală s'a aflat în manuscriptele mult regretatului general Trapşa, care a dispus, ca sĕ se tipăréscă şi sĕ se vêndă în scop de binefacere cu preţul numai de 50 cr. Cartea este tipărită în Timişóra, tipografia Uhrmann, pe hârtiă elegantă şi cuprinde 112 pag. 8⁰.

Acéstă carte se află de vêndare numai la Librăria Diecesană în Caransebeş.

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Octomvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.40
Renta de coróne ung. 4%	99.05
Impr. căil. fer. ung. în aur $4\frac{1}{2}$%	122.—
Impr. căil. fer. ung. în argint $4\frac{1}{2}$%	100.90
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.10
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.30
Imprum. ung. cu premii	155.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	137.50
Renta de hârtie austr.	101 05
Renta de argint austr.	101.15
Renta de aur austr.	121.85
Losurĭ din 1860	144 50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	938.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	406.25
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	368.—
Napoleondorĭ	9.53
Mărcĭ imperiale germane	$58.77\frac{1}{2}$
London vista	119.85
Paris vista	47.50
Rente de coróne austr. 4%	101 20
Note italiene	$44.42\frac{1}{2}$

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul pieţei Braşov.

Din 28 Octomvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.48	Vênd.	9.51
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.48
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Budapesta—Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10—	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19		Szolnok		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47		P.-Ladány		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mezö-Telegd		10.07	7 10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Cluşiu	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr. pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2.52	6.27		Apahida			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10 40	4 45	7.27		Ghiriş		Tr. expr. Teiuş Arad Budapest	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea			3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1.09	11.49	6.08			Uiuóra			2.49		2.08	4.27
11.09	1.16	11.59	6.19			Vinţul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	11.40	12.29	6.57	8.17		Aiud			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.55	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuş	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05		1.30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29		12 57	3.06
12.33		2.08				Crăciunel			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blaşiu		2.48	12.40		11.59	2 26
1.18		3.11				Micăsasa			12.01		11.28	1.54
1.34		3.31		9.42	sos.	Copşa-mică	pl.	2.15	11.41		11.10	1.35
2.13		3.46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14		11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaş			10.55		10.48	12.45
3.04		4 45		10.22		Elisabetopol		1.40	10.21		10 18	12.16
3.40		5 27		10.51		Sighişóra		1.06	9.42		9 43	11.33
4.03		6 12		11.12		Haşfalĕu		12.52	9.12		9.19	11.16
5 34		7.50		12.26		Homorod		11.54	7.45		7.38	10.03
6.12		8 37		12.58		Agoştonfalva			7.02		7.22	9.25
6.41		9.07		1.15		Apaţa		11 11	6.36		6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra			5.58		6.33	8.28
8.—		10.25		2.09	sos.	Braşov	pl.	10.10	5.08		5.57	7.48
3.55		11.—		2 19	pl.		sos.	10 05	5.20			9.08
4.40		12.26		3 01		Timiş		9.39	4.14		5.20	8.28
5.10		1 11		3.31		Predeal		9.12	3.32		4.14	8.01
12.00		8 30		9.30	sos.	Bucurescĭ	pl.	5.35	9.15		3.32	3.15

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoş		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oşorhei	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9.35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.54	3.30	8:05

Ghiriş—Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.		tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11.—	5.—	10.21	Ghiriş	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraş

tren de persón.	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt					tren mixt	Tren mixt	tren de persón	tren de persón.
2.20	4 45	11.55	7.10		pl.	Copşa mică	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3.13		Ocna		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	12.57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29	Marţa şi Vinerea		8.57
	6.16		3.58			Avrig		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraş	pl.	3.28			4.30

S'imeria (Piski) — Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov—Zêrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Braşov	7.44	1.29	
10.28	6.36		Zêrneştĭ	6.20	12.05	

Mureş-Ludoş — Bistriţa

	Numai Luni a comunică	N. Marţa comunică			Circulă numai Marţa	Numai Vinerĕ circulă
4.—	9.10	4.20	Mureş-Ludoş	6.46	7.21	
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41		Ţagu-Budatelic		4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie		3 44	8.46
8 33	3.02		Lechinţa		2.48	7.43
9 07	3 41		Ş.-Măghiăruş		2.01	6.52
9.59	4 55		Bistriţa		1.16	5 55

Arad—Timişóra

6.20	11.25	5.—		Arad		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timişóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5 10	Seghedin	6 05	2 30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6.57	9.07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl	6.36	8.46

Sighişóra—Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighişóra	9.51	5.32
3.54	11.48	Haşfalĕu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre insemnéză órele de nópte.